

Cvičení č. 5 – Obyvatelstvo Okres Jičín

Zadání:

Pro daný okres zpracujte referát o vybraných ukazatelích

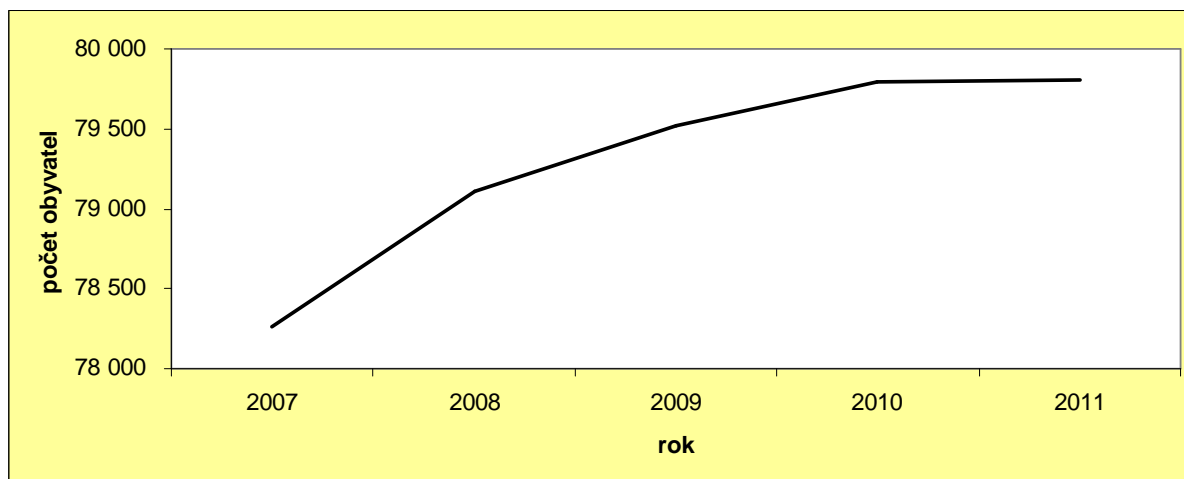
Vypracování:

1. Počet obyvatel

Tab. 1: Počet obyvatel okresu Jičín k 1. 7. daného roku

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet obyvatel	78 259	79 112	79 515	79 796	79 803

Zdroj: ČSÚ

Obr. 1: Graf vývoje počtu obyvatel v okrese Jičín

Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

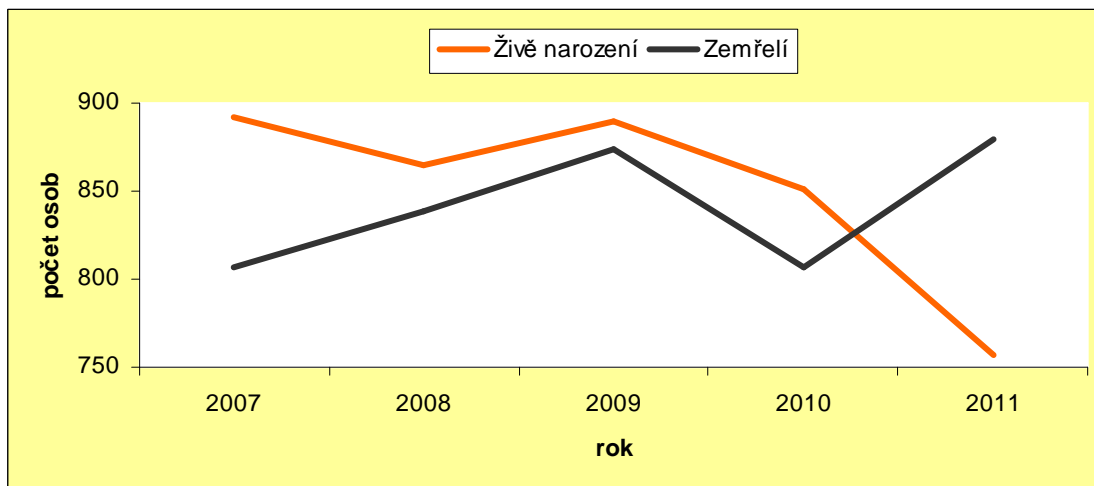
Počet obyvatel v okrese Jičín se rok od roku zvyšuje. Obyvatel přibývá sice pouze po troškách, přesto je zde nárůst patrný. To je způsobeno především migrací do tohoto regionu. Myslím si, že Jičínsko je velmi atraktivní region. Je zde pěkná příroda, kupříkladu Prachovské skály, dobrá dopravní dostupnost, především po trase HK – Liberec. Tyto všechny činitele mohou pro migranty působit, jako výrazné pull-faktory. Také vyšší přirozený přírůstek má na stav obyvatelstva vliv.

2. Pohyb obyvatelstva

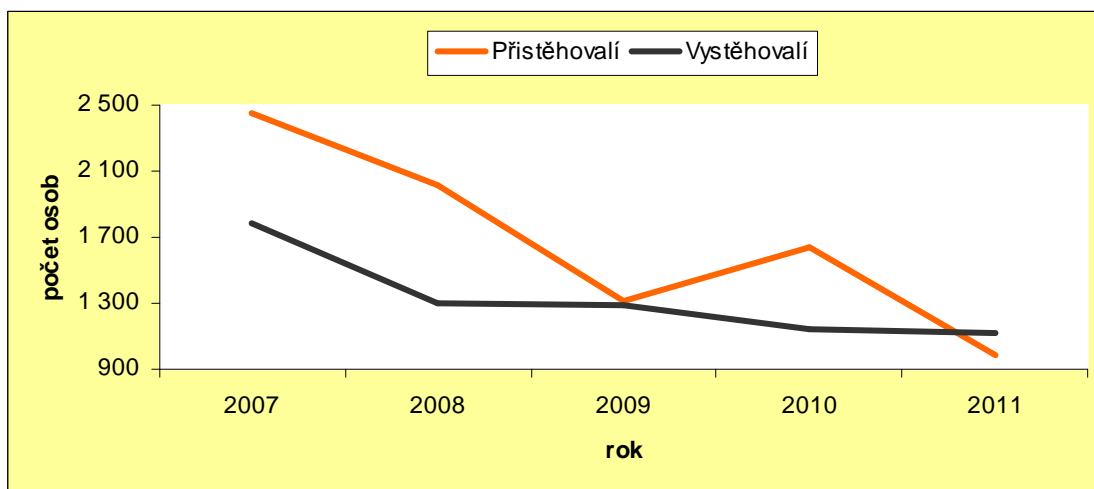
Tab. 2: Vybrané údaje o pohybu obyvatelstva v okrese Jičín

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Živě narození	892	865	890	851	757
Zemřelí	807	839	874	807	880
Přistěhovalí	2 450	2 010	1 308	1 643	985
Vystěhovalí	1 781	1 303	1 291	1 140	1 121

Zdroj: ČSÚ

Obr. 2: Graf zemřelých a živě narozených v okrese Jičín
 Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

Obr. 3: Graf přistěhovalých a vystěhovalých v okrese Jičín
 Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

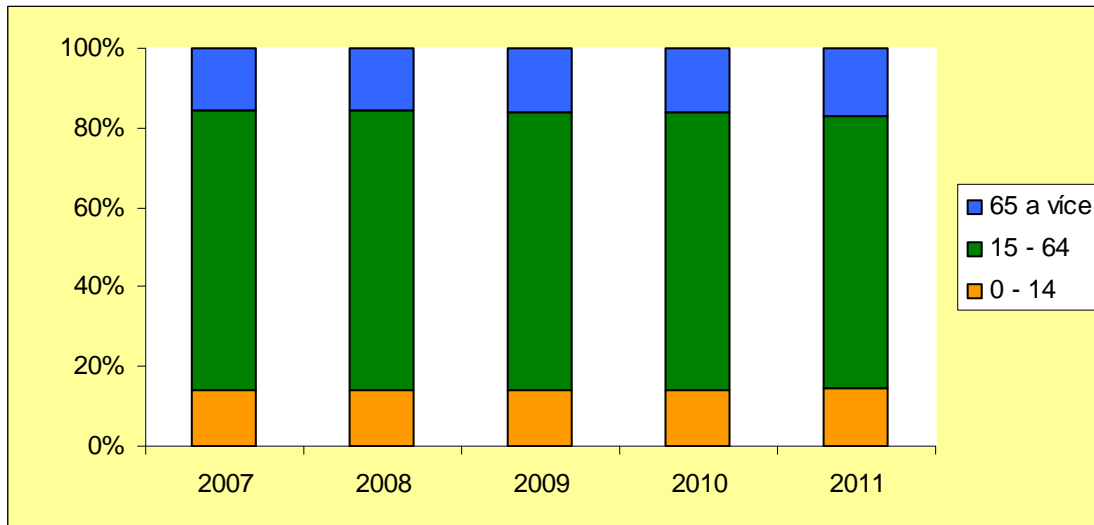
Prohlédneme-li si data o pohybu obyvatelstva, nelze jinak, než si klást otázku, co způsobilo tak výrazný pokles celkového přírůstku. Klesl nejenom přírůstek přirozený, což by není až tak překvapující, ale ve stejné roce prudce klesl i přírůstek stěhováním. Těžko říct, co stojí za tímto společným poklesem, který kopíruje i situaci v celém kraji. Když se lépe podíváme na graf zjistíme, že přírůstek nepoklesl z důvodu zvýšení počtu vystěhovaných, ale z důvodu výrazně méně přistěhovaných.

3. Věková struktura

Tab. 3: Věková struktura v okrese Jičín k 31.12. daného roku

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Obyvatelé ve věku					
0 - 14 [%]	14,1	14,0	14,1	14,1	14,5
15 - 64 [%]	70,6	70,3	69,8	69,5	68,5
65 a více [%]	15,4	15,6	16,0	16,3	17,0

Zdroj: ČSÚ

Obr. 4: Graf věkové struktury v okrese Jičín
 Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

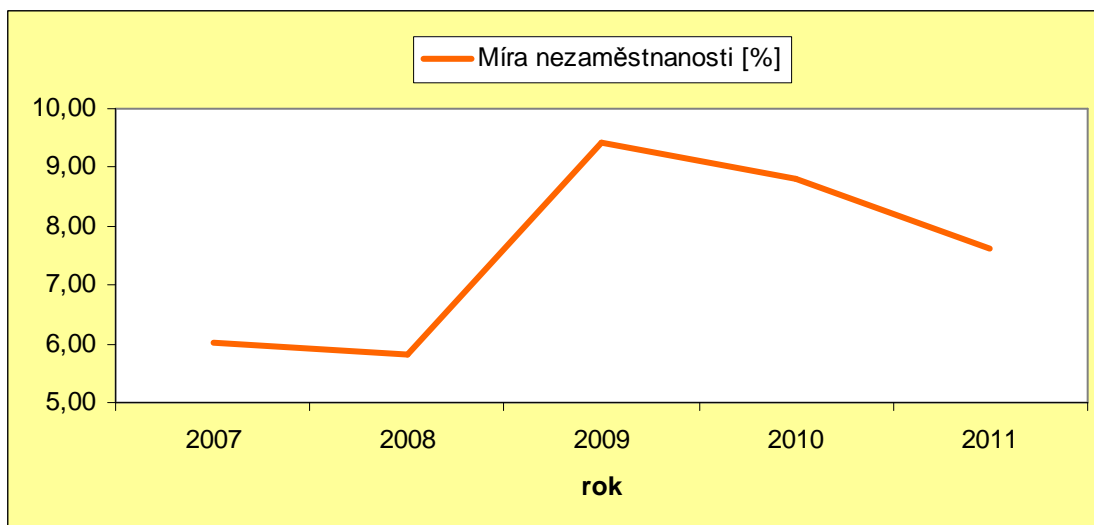
Jedinou výraznou tendencí, kterou můžeme z těchto dat vyčíst je zvyšující se počet důchodců (tedy lidí nad 65 let) vůči lidem v produktivním věku. Jedná se sice o pomalý růst, ale ten bude mít v budoucnu, pokud včas neproběhne pořádná důchodová reforma, dalekosáhlé ekonomické důsledky. Pokud bude tento poměr i nadále stoupat dojdeme do situace, kdy každý člověk v produktivním věku bude muset uživit dva lidi. Sebe a důchodce či nepracující dítě. A to nemluvíme o tom, že i v rozmezí let 15 – 64 je mnoho studentů, kteří nejsou samoživiteli.

4. Míra nezaměstnanosti

Tab. 4: Nezaměstnanost v okrese Jičín

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Míra nezaměstnanosti [%]	6,03	5,82	9,43	8,80	7,60

Zdroj: ČSÚ

Obr. 5: Graf nezaměstnanosti v okrese Jičín
 Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

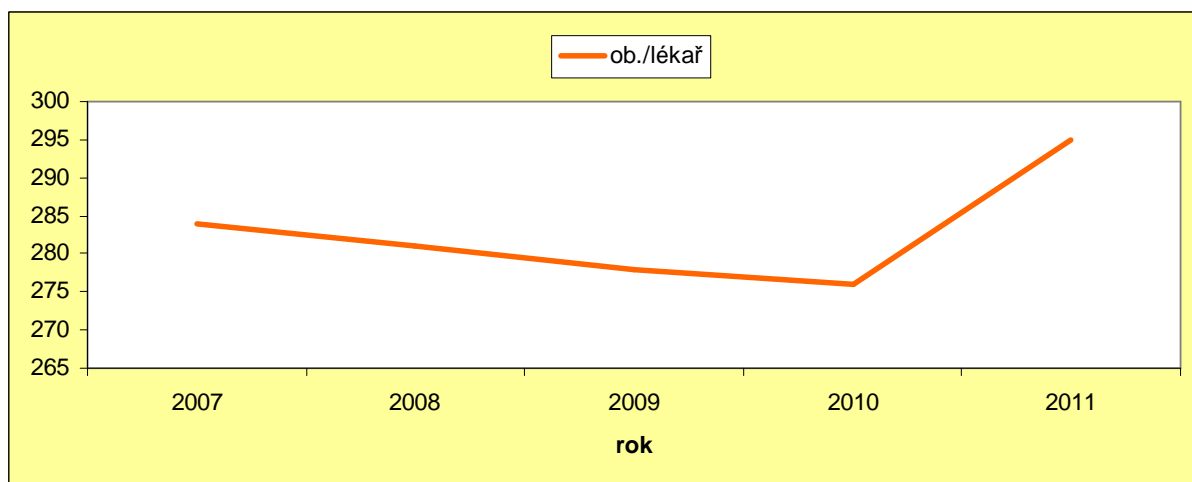
Dle těchto údajů byl vrchol nezaměstnanosti v jičínském okrese v roce 2009, tedy přibližně v době, kdy vrcholily důsledky hospodářské krize. Můžeme jen doufat, že ozdravení ekonomiky přinese nová pracovní místa i do okresu Jičín a nezaměstnanost tak bude i nadále klesat.

5. Počet lékařů

Tab. 6: Stav lékařů v okrese Jičín

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Ob./lékař	284	281	278	276	295
Lék. na 1000 ob.	3,5	3,6	3,6	3,6	3,4

Zdroj: ČSÚ

Obr. 5: Počet lékařů na jednoho obyvatele v okrese Jičín

Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

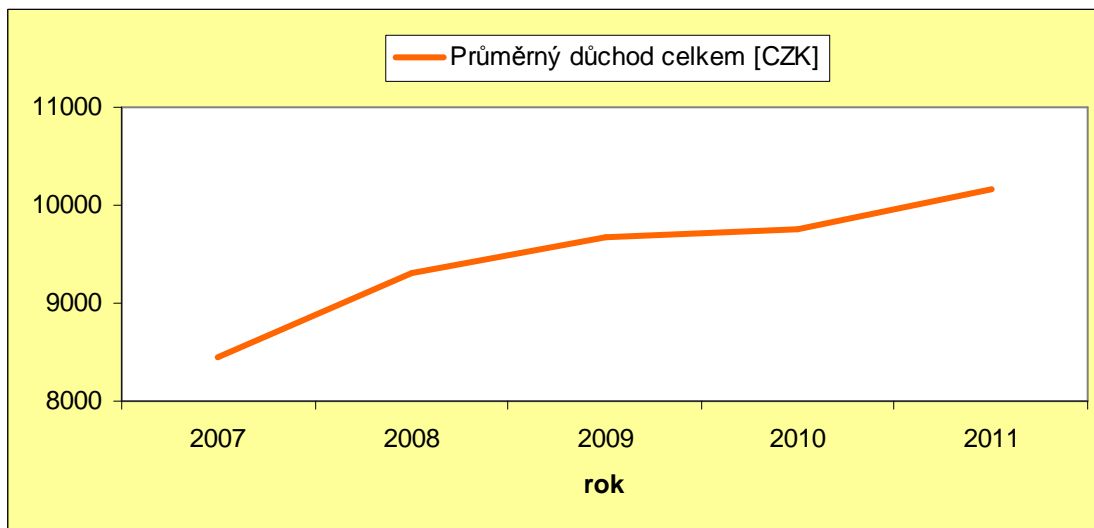
Počet lékařů na 1000 obyvatel, nebo naopak počet obyvatel na lékaře jsou ukazatele, které nám mohou něco povědět o tzv. kvalitě života. V průběhu posledních let se náš okres v podstatě držel na stejné úrovni. Pouze snad pokud srovnáme rok 2010 a 2011 tak tam vidíme menší skok směrem k horšímu, ale stále nic razantního, co by se nedalo vysvětlit generační obměnou lékařů. I když je pravda, že zrovna na přelomu let 2010/11 probíhala kampaň „Děkujeme, odcházíme“. V porovnání s ostatními zkoumanými celky v roce 2011 můžeme opět říci, že náš okres nijak nevyčnívá a ani se nepropadá, pouze si můžeme povšimnout okresu HK, který z našich celků vyčnívá (pouze 133 obyvatel/ lékař – tabulka 10), to můžeme vysvětlit tím, že se jedná o okres, kde leží krajské centrum, tudíž je území do jisté míry spádovou oblastí, mimo jiné i co se týče zdravotnictví. Polemizovat se dá i u přerozdělování krajských peněz ve zdravotnickém sektoru, kde má centrum vždy trochu lepší výchozí postavení.

6. Průměrná výše důchodu celkem

Tab. 6: Výše důchodů v okrese Jičín

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Průměrný důchod celkem [CZK]	8443	9308	9677	9756	10157

Zdroj: ČSÚ

Obr. 7: Graf výše důchodu v okrese Jičín
 Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

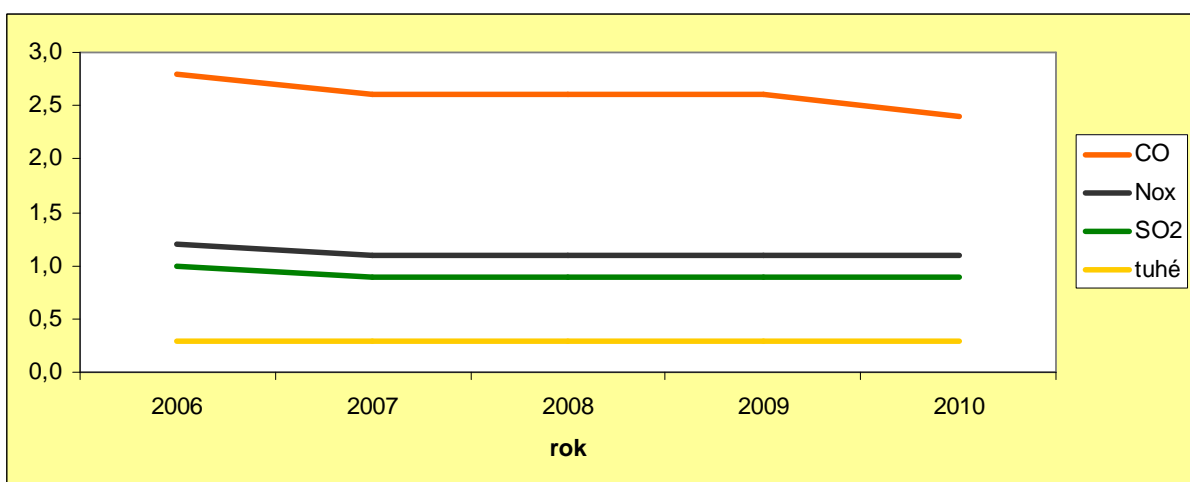
U průměrných důchodů vidíme v našem okrese stoupající trend, čímž ovšem náš okres není ničím výjimečný. Důchody rostou zpravidla každý rok, i když nutno podotknout, že ne o moc. Je otázkou, jestli dané zvýšení zvládne pokrýt alespoň inflaci v daném roce. Pokud bych porovnal například výši důchodu v roce 2011, s ČR, KH krajem a sousedními okresy, tak Jičín za všemi těmito celky lehce pokulhává (viz tabulka 10).

7. Měrné emise základních znečišťujících látek

Tab. 7: Měrné emise znečištění (t/km²) v okrese Jičín

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
tuhé	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
SO ₂	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
No _x	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
CO	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Obr. 8: Graf emisí znečišťujících látek v t/ km² v okrese Jičín
 Zdroj: Vlastní tvorba z dat Veřejné databáze ČSÚ

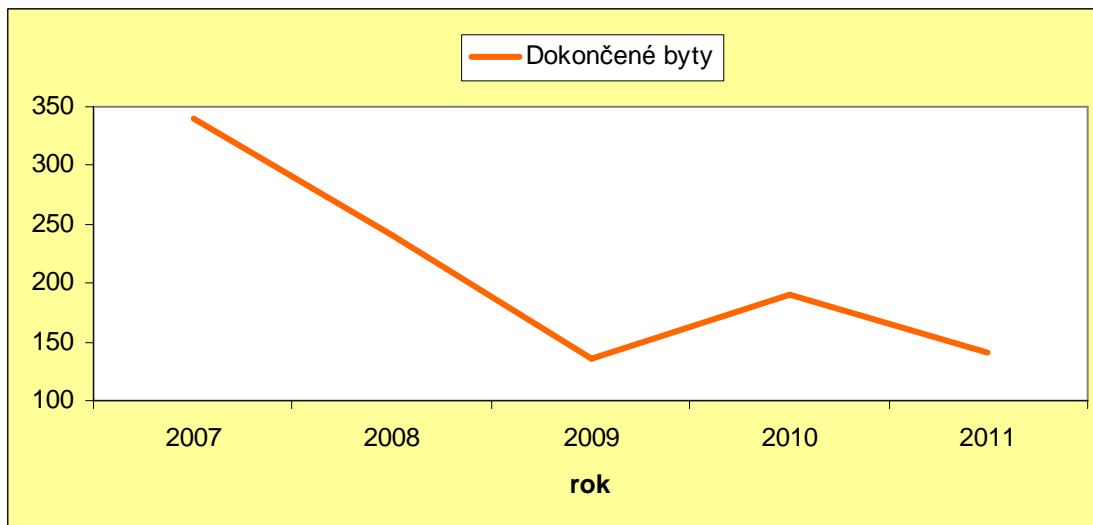
Z těchto dat můžeme vidět, že hodnoty vypouštěného znečištění do vzduchu prakticky stagnují. Jedním z důvodů může být již zmíněná ekonomická krize, která nedovoluje podnikům investovat do ekologičtějších, tedy často nákladnějších technologií. Realisticky však usuzuji, že krize je pouze zástěrkou. Firmám jde v první řadě především o zisk a až potom se mohou začít zabývat ekologií. Mohlo by se zdát, že linie v grafu jsou pěkně nízko, takže toho vlastně vypouštíme málo. Ale musíme si uvědomit, že se jedná o tunu na kilometr čtverečný. Tunu něčeho co léta vzduchem a mi to dýcháme. Myslím, že jediným řešením vedoucím k snižování jakéhokoliv znečištění může být pouze tvrdá legislativa státu, popřípadě Evropské unie. V tomto bodě jsem zpracovával data pro roky 2006 – 2010, jelikož data pro rok 2011 jsem nemohl nalézt. Přesto tato data byla pro ukázkou trendu tohoto ukazatele dostačující.

8. Bytová výstavba

Tab. 8: Počet dokončených bytových výstaveb v okrese Jičín

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Dokončené byty	340	241	135	190	141

Zdroj: ČSÚ

Obr. 9: Graf dokončených bytů v okrese Jičín

Zdroj: Vlastní tvorba z dat ČSÚ

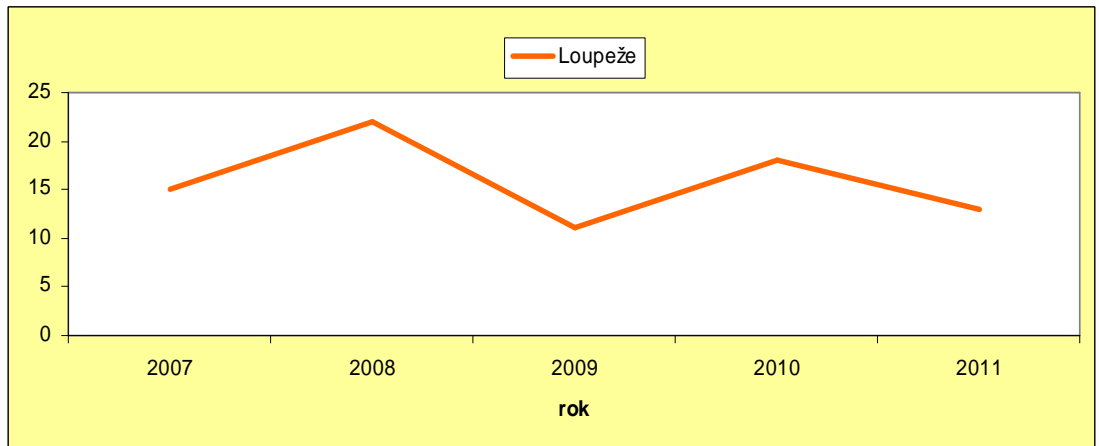
Bytová výstavba je pro jakýkoli region důležitá, v podstatě „láká“ obyvatele na svoje území. Výstavba bytů souvisí s nezaměstnaností a to v našem okrese opravdu platí, k roku 2009 máme velký pokles dokončených bytů, zároveň v tomto roce máme největší nezaměstnanost. Můžeme zmínit ekonomickou krizi v roce 2008, kdy mělo mnoho stavebních firem problémy a bylo nuceno propouštět, protože jim ubylo zakázek. Zároveň máme mezi lety 2010 a 2011 stagnoval celkový počet obyvatel tzn. že dokončení nových bytů nebylo akutní.

9. Kriminalita

Tab. 9: Kriminální činy a samotné loupeže v okrese Jičín

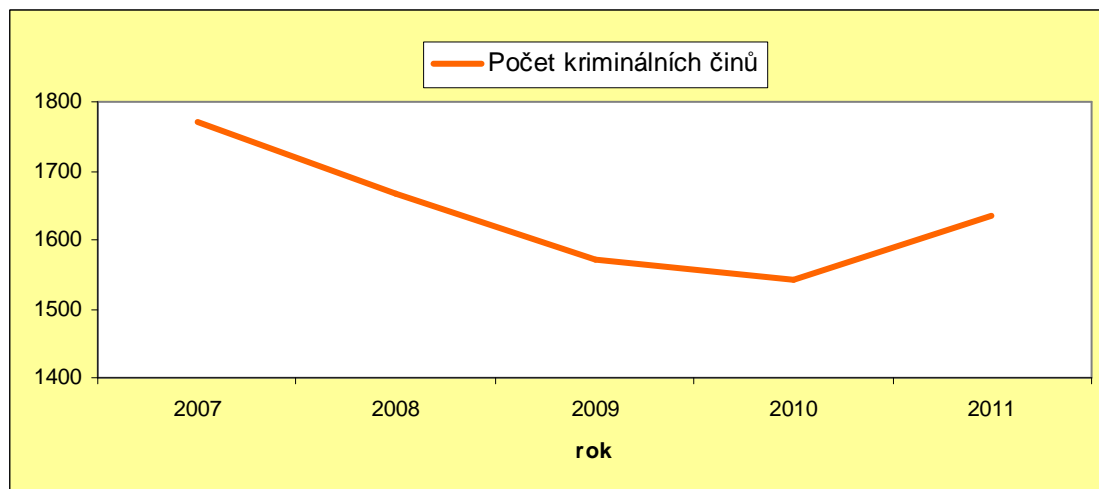
Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Kriminalita	1772	1668	1570	1541	1634
Loupeže	15	22	11	18	13

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Obr. 10: Graf loupeží v okrese Jičín

Zdroj: Vlastní tvorba z dat Veřejné databáze ČSÚ

Obr. 11: Graf kriminálních činů v okrese Jičín

Zdroj: Vlastní tvorba z dat Veřejné databáze ČSÚ

Kriminalita je zajímavý údaj a vpravdě těžce odůvodnitelný, v našem okrese máme rozkolísané údaje, ovšem pokud porovnáme například nezaměstnanost právě s kriminalitou, tak zjistíme zajímavé údaje a to, že například v roce 2009, kdy máme nejnížší téměř kriminalitu z daných let a úplně nejnížší počet loupeží, tak zároveň máme v okrese nejvyšší nezaměstnanost, přičemž člověk by čekal opak. Ale ono podotknout, to co je zde popsáno a z grafu vyčteno jako růst, zas tak úplný růst není, například počet loupežných trestných činů se v našem okrese meziročně nemění o víc než 10. V našem okrese žije dále většina obyvatel v produktivním věku, což je pro rozvoj kriminality také důležité.

10. Vybrané údaje pro rok 2011

Tab. 10 Vybrané údaje ve vybraných okresech, KH kraji a v ČR v roce 2011

Ukazatel	ČR	Kraj	Jičín	Sousední okresy				
				Trutnov	HK	Nymburk	MB	Semily
přirozený přírůstek [‰]	0,2	-0,6	-1,5	-0,5	-0,6	1,3	1,7	-0,3
přírůstek stěhováním [‰]	1,6	-0,7	-1,7	-1,3	1,1	8,6	6,2	-0,9
celkový přírůstek [‰]	1,8	-1,3	-3,2	-1,9	0,5	9,9	7,9	0,6
Věková struktura [%]	-	-	-	-	-	-	-	-
0 - 14	14,7	14,7	14,5	14,7	14,2	16,2	15,0	14,6
15 - 64	69,1	68,2	68,5	69,0	67,8	68,1	70,1	67,9
65 +	16,2	17,1	17,0	16,3	18,0	15,7	14,9	17,5
Míra	6,7	7,5	7,6	9,4	7,2	0,1	4,7	8,9
Důchod	10543	10240	10157	10218	10446	10243	10509	10216
Ob. / 1 lékař	264	223	295	282	133	382	245	247
Lékaři / 1000 ob.	3,8	4,5	3,4	3,6	7,5	2,6	4,1	4,1
Byty celkem	28630	1320	141	244	414	356	412	189
Kriminalita celkově	317177	11004	1634	2589	3321	2521	3306	1365
Loupeže	4783	107	13	16	41	31	48	6

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ

Při srovnávání těchto údajů musíme dbát na to, které údaje jsou relativní a lze je tedy bez problému porovnávat mezi rozdílnými regiony a která data jsou vysoce závislá na počtu obyvatel. Budeme-li zkoumat přírůstek, nelze si nevšimnout, že Jičín je ze studovaných území na nejnižších hodnotách, a to jak v přirozeném, tak i v přírůstku stěhováním. Věková struktura okresu se nijak význačně nevynímá. A to samé lze říci i o míře nezaměstnanosti. O porovnání důchodů jsme již mluvili. Co se týká počtu obyvatel na jednoho lékaře, je zde jasně vidět, že ve velkém městě, jako je Hradec Králové, je lépe dostupná lékařská péče, což může vést i k stěhování obyvatel do Hradce Králové. Ostatní údaje již nelze objektivně porovnávat. K lepšímu porovnání bychom potřebovali tato data přepočítat například na 1000 obyvatel.

Závěr:

Ze studovaných dat mne nejvíce zaujal pokles obyvatel v okrese Jičín v roce 2011. Na druhou stranu můžeme v první bodu vidět, že do roku 2011 počet obyvatel v okrese Jičín rostl. Bude tedy zajímavé sledovat, jak tomu bude nadále. Z těchto dat můžeme také usoudit, že po roce 2011 již skončilo období tzv. Husákových dětí. Tedy v roce 2018 můžeme očekávat poněkud prořídle ročníky v „prvňáčkovských“ lavicích. Doufejme, že další investice do ekonomiky přinesou nová pracovní místa a nadále bude klesat míra nezaměstnanosti. Smutným ukazatelem je rostoucí počet obyvatel na jednoho lékaře. Nevěřím, že k tomuto vede méně nemocných pacientů, potřebujících lékařskou péči, ale spíše nedostatek financí ve zdravotnictví. Důchody sice rostou, ale uvidíme jaká bude situace po nezdařilé důchodové reformě současné vlády. Dle České televize se do druhého pilíře přihlásilo pouze 22 375 lidí. Bude zajímavé sledovat, jak se s touto situací vypořádá nová vláda zvolená v příštím roce.

Literatura:

- *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. [cit. 3. dubna 2013]. Dostupný z WWW: <<http://vdb.czso.cz/>>
- *ČSÚ* [online]. [cit. 3. dubna 2013]. Dostupný z WWW: <<http://czso.cz/>>
- *Události, komentáře – Česká televize* [TV]. [cit. 4. dubna 2013]. Dostupné v archivu České televize.